

ЩОДО ПЕРЕЛІКУ МІЖНАРОДНИХ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ ДОКУМЕНТІВ, ЩО ВИЗНАЧАЮТЬ СТАНДАРТИ У СФЕРІ ПРОТИДІЇ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ, ПОВ'ЯЗАНИМ ІЗ ФІНАНСОВИМИ АКТИВАМИ

Боровик Володимир Андрійович

студент 1 курсу юридичного факультету

*Київський університет інтелектуальної власності та права
м. Київ, Україна*

ORCID ID: 0009-0006-8013-4253

Нормативно-правова основа міжнародних стандартів у сфері протидії кримінальним правопорушенням, пов'язаним із фінансовими активами, формується системою міжнародних нормативно-правових актів, розроблених провідними міжнародними організаціями. Ці акти закладають комплексний концептуальний і практичний підхід до боротьби з такими проявами, як відмивання доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму, корупція, шахрайство та інші фінансові кримінальні правопорушення.

До ключових міжнародних нормативно-правових документів, що визначають стандарти у сфері протидії кримінальним правопорушенням, пов'язаним із фінансовими активами, належать:

1. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності (Палермо, 2000 р.) – встановлює універсальні правові рамки для запобігання та боротьби з організованою злочинністю, включаючи злочини, пов'язані з відмиванням доходів, корупцією та фінансуванням незаконної діяльності. Конвенція визначає механізми міжнародного співробітництва, зокрема екстрадицію, взаємну правову допомогу та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом [1].

2. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції (Мерида, 2003 р.) – є першим універсальним міжнародним договором, спрямованим виключно на боротьбу з корупцією. Документ охоплює питання запобігання корупції, криміналізації основних корупційних діянь, міжнародної співпраці та повернення активів, що мають незаконне походження [2].

3. Конвенція Ради Європи про відмивання, виявлення, вилучення та конфіскацію доходів від злочинної діяльності та про фінансування тероризму (Варшавська конвенція, 2005 р.) – конкретизує міжнародно-правові стандарти у сфері боротьби з відмиванням коштів і

фінансуванням тероризму, запроваджуючи розширені механізми фінансового моніторингу та взаємодії між компетентними органами держав-учасниць [3].

4. Сорок Рекомендацій FATF (Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей) – становлять основний міжнародний стандарт протидії відмиванню коштів, фінансуванню тероризму та розповсюдженню зброї масового знищення. Ці рекомендації формують основу для створення національних систем фінансового моніторингу та контролю за рухом фінансових активів, забезпечуючи уніфікацію підходів до регулювання фінансового сектору [4].

5. Директиви Європейського Союзу щодо запобігання використанню фінансової системи для відмивання коштів або фінансування тероризму (зокрема, *Четверта, П'ята та Шоста директиви ЄС про боротьбу з відмиванням коштів – AMLD IV, V, VI*) – деталізують зобов'язання фінансових установ і держав-членів ЄС щодо впровадження превентивних заходів, ідентифікації клієнтів, звітності про підозрілі операції та посилення міжнародної співпраці [5].

6. Базельські принципи ефективного банківського нагляду (Базельський комітет з банківського нагляду) – встановлюють стандарти належного управління ризиками, пов'язаними з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму, а також визначають рекомендації щодо підвищення прозорості та стабільності банківської системи [6].

7. Рекомендації Егмонтської групи підрозділів фінансової розвідки – спрямовані на зміцнення міжнародної взаємодії між підрозділами фінансової розвідки (ПФР), обмін фінансовою інформацією та розроблення спільних механізмів протидії фінансовим злочинам [7].

У сукупності зазначені документи формують інтегровану міжнародну систему стандартів у сфері запобігання та протидії злочинам, пов'язаним із фінансовими активами. Їх практична реалізація забезпечує узгодженість правових підходів, ефективну взаємодію між державами та підвищення рівня прозорості глобальної фінансової системи.

Література:

1. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності. Електронний ресурс: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_789#Text (дата звернення 19.01.2026);

2. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції. Електронний ресурс: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16/page#Text (дата звернення 19.01.2026);

3. Конвенція Ради Європи про відмивання, виявлення, вилучення та конфіскацію доходів від злочинної діяльності та про фінансування тероризму. Електронний ресурс: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_948#Text (дата звернення 19.01.2026);

4. Сорок Рекомендацій FATF https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/835_001#Text (дата звернення 19.01.2026);

5. Директиви Європейського Союзу щодо запобігання використанню фінансової системи для відмивання коштів або фінансування тероризму. Електронний ресурс: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_010-18#Text (дата звернення 19.01.2026);

6. Базельські принципи ефективного банківського нагляду. Електронний ресурс: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Core_Principles_for_effective_banking_supervision-April_2024_ua.pdf?v=7 (дата звернення 19.01.2026);

7. Рекомендації Егмонтської групи підрозділів фінансової розвідки. Електронний ресурс: <https://fiu.gov.ua/assets/userfiles/books/5%20round%20FATF.pdf> (дата звернення 19.01.2026).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-589-4-10>

ОКРЕМІ НЕДОЛІКИ ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО ЗАХИСТУ ЖУРНАЛІСТІВ

Боровик Людмила Андріївна

*кандидат педагогічних наук, доцент,
академік Академії адміністративно-правових наук,
член-кореспондент Міжнародної кадрової академії,
доцент кафедри кримінально-правових
та адміністративно-правових дисциплін
Міжнародного економіко-гуманітарного університету
імені академіка Степана Дем'янчука
м. Рівне, Україна
ORCID ID: 0000-0002-8997-0577*

Незважаючи на тривале функціонування окремі закони України, які повинні захищати права журналістів продовжують містити недоліки без усунення яких неможливе чітке функціонування правової системи. Зокрема, в першу чергу слід відзначити недосконалість законів України «Про інформацію» та «Про державну підтримку медіа, гарантії професійної діяльності та соціальний захист журналіста».